

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1858.

Erste Abtheilung.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. April 1858.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

d l a

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1858.

Oddział pierwszy.

Zeszyt IX.

Wydany i rozesłany dnia 30. Kwietnia 1858.

36.

Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 30. Juli 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, Nr. 36, ausgegeben am 27. März 1858),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch, in Folge Allerhöchster Entschlieſung vom 16. Juli 1857, ein neuer Lehrplan für das thierärztliche Studium eingeführt wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschlieſung vom 16. Juli 1857 den, im Anhange angeführten Lehrplan für die thierärztlichen Studien Allergnädigst zu genehmigen geruht.

Graf Thun m. p.

Plan für die thierärztlichen Studien.

A. Lehrplan für Thierärzte.

§. 1.

An den, in den k. k. Thierarznei-Instituten befindlichen thierärztlichen Schulen wird künftighin nur Eine Classe thierärztlichen Personales, nämlich die, in der gesammten theoretischen und praktischen Veterinärkunde gründlich unterrichteter rationeller Thierärzte gebildet.

§. 2.

Wer in den thierärztlichen Lehrkurs aufgenommen werden will, hat sich über die, wenigstens mit Erhalt der Ersten Fortgangsklasse stattgefundene Absolvierung des Untergymnasiums oder der Unterrealschule auszuweisen.

§. 3.

Das zur Aufnahme in den thierärztlichen Lehrkurs vorgeschriebene Alter ist das vollendete 17 bis inclusive 24. Lebensjahr. Nur jenen Individuen, welche sich fortwährend mit wissenschaftlichen Studien beschäftigt haben, kann eine Nachsicht des überschrittenen Alters gewährt werden, wie Aerzten, Dekonomen 2c.

§. 4.

Der Studiencurs für Thierärzte dauert in der Regel 3 Jahre oder 6 Semester. Diplomirte Aerzte und Wundärzte können aber diesen Curs in 2 Jahren oder 4 Semestern absolviren.

36.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 30. Lipca 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część XI, Nr. 36, wydana dnia 27. Marca 1858),

obowiązujące w całym Cesarstwie,

mocą którego, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 16. Lipca 1857 zaprowadza się nowy plan naukowy dla weterynarstwa.

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 16. Lipca 1857 zatwierdzić Najlaskawiej przywiedziony w załączeniu naukowy plan dla weterynarstwa.

Hrabia **Thun** m. p.

Plan dla nauki weterynarskiej.

A. Naukowy plan dla weterynarzy.

§. 1.

W szkołach weterynarskich, znajdujących się w C. K. zakładach weterynarstwa, kształconą będzie na przyszłość jedna tylko klasa personalu weterynarskiego, to jest klasa racjonalnych lekarzy bydła, obznajemionych gruntownie z całkowitą teoretyczną i praktyczną nauką weterynarstwa.

§. 2.

Kto chce być przyjętym na naukowy kurs weterynarski, wykazać się winien z ukończenia niższego gimnazjum lub niższej szkoły realnej i otrzymanej przynajmniej pierwszej klasy postępu.

§. 3.

Wiek przepisany do przyjęcia na naukowy kurs weterynarski jest ukończony rok życia 17 aż łącznie do 24. Tym tylko indywiduum, które się bez ustanku trudniły umiejętnościami, udzielonóm być może uwolnienie od wymaganego wieku, jako to lekarzom, ekonomom i t. p.

§. 4.

Naukowy kurs dla weterynarzy trwa w zasadzie 3 lata czyli 6 półroczy. Dyplomowani atoli lekarze i chirurdzy odbyć mogą kurs ten w 2 latach czyli 4 półroczach.

§. 5.

Obligate Lehrgegenstände.**I. Jahr.****1. Semester.**

- a) Einleitung in das thierärztliche Studium, durch ungefähr 8 bis 14 Tage, wochentlich 5 Stunden;
- b) Zootomie sämtlicher Hausthiergattungen, durch wochentlich 5 Stunden;
- c) Physik in ihrer Anwendung auf Veterinärmedecin, dann allgemeine und thierärztliche Chemie, durch wochentlich 5 Stunden;
- d) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre sämtlicher Hausthiergattungen, durch 3 Stunden wochentlich (nach Beendigung der Einleitung zu beginnen);
- e) Theorie des Huf- und Klauenbeschlages, durch wochentlich 2 Stunden;
- f) Uebungen auf der Beschlagbrücke, und zwar im Niederwirken und Herrichten todter Hufe zum Beschlage, und
- g) Secirübungen, beide in, durch die Stundeneintheilung zu fixirenden vorlesungsfreien Stunden.

2. Semester.

- a) Zootomie, dann Zoophysikologie, wie im 1. Semester;
- b) Thierärztliche Chemie, wie im 1. Semester;
- c) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre, wie im 1. Semester;
- d) Thierärztliche Botanik mit Rücksichtnahme auf landwirthschaftliche Botanik und die Lehre vom Futterbaue, durch wochentlich 5 Stunden;
- e) Uebungen auf der Beschlagbrücke, und
- f) im Seciren, wie im 1. Semester.

II. Jahr.**3. Semester.**

- a) Allgemeine Pathologie und pathologische Zootomie, durch 5 Stunden wochentlich;
- b) Topographische und chirurgische Zootomie, durch 2 Stunden wochentlich;
- c) Pharmakognosie, Arzneimittellehre und Receptirkunde, durch 5 Stunden wochentlich;
- d) Besuch der medicinischen Klinik als Frequentant;
- e) Landwirthschaftslehre außerhalb des Institutes;
- f) Besuch der pathologischen Sectionen;
- g) Uebungen auf der Beschlagbrücke, und zwar in dem Aufrichten, und soviel es thunlich ist, in dem Verfertigen von Hufeisen und im Anpassen an todte Hufe.

§. 5.

Obowiązkowe przedmioty naukowe.**Rok I.***Półrocze. 1.*

- a) Wstęp do nauki weterynarskiej przez mniej więcej dni 8 do 14, 5 godzin na tydzień;
- b) zootomija wszelkich gatunków zwierząt domowych, 5 godzin na tydzień;
- c) fizyka w zastosowaniu swém do medycyny weterynarskiej, niemniej chemija powszechna i weterynarska, 5 godzin na tydzień;
- d) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach wszystkich gatunków zwierząt domowych, 3 godziny na tydzień (mająca się rozpocząć po ukończeniu wstępu);
- e) teoria podkowania kopyt i racic, 2 godziny na tydzień;
- f) ćwiczenia na pomoście konowalskim, a to w struganiu i przyrządzaniu kopyt martwych, i
- g) ćwiczenia w rozbieraniu, oba w godzinach wolnych od prelekcij, podziałem godzin ustanowionemi być mających.

Półrocze 2.

- a) zootomija, niemniej zoofizylogija, jak w pierwszym półroczu;
- b) Chemia weterynarska, jak w 1 półroczu;
- c) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach, jak w 1 półroczu;
- d) botanika weterynarska z uwzględnieniem botaniki gospodarskiej i nauka o uprawie paszy, 5 godzin na tydzień;
- e) ćwiczenia na pomoście konowalskim i
- f) w rozbieraniu, jak w 1 półroczu.

Rok II.*Półrocze 3.*

- a) patologija powszechna i patologiczna zootomija, 5 godzin na tydzień;
- b) zootomija topograficzna i chirurgiczna, 2 godziny na tydzień;
- c) farmakognozyja, nauka o środkach lekarskich i receptach, 5 godzin na tydzień;
- d) uczęszczanie na klinikę medyczną jako frekwentant;
- e) nauka gospodarstwa wiejskiego poza instytutem;
- f) uczęszczanie na sekcyje patologiczne;
- g) ćwiczenia na pomoście konowalskim, a to w utwierdzaniu, a o ile możliwości w wyrabianiu podków i przystosowaniu do kopyt martwych.

4. Semester.

- a) Zuchtkunde und Exterieur der Hausthiere, durch 5 Stunden wöchentlich;
- b) Besuch der medicinischen Klinik, und
- c) Besuch der chirurgischen Klinik als Frequentant, ohne noch franke Thiere aufzunehmen;
- d) Instrumenten- und Verbandslehre mit Einschluß der Zäumung und Beschirrung, durch 3 Stunden wöchentlich;
- e) Landwirthschaftslehre, und
- f) Uebungen auf der Beschlagbrücke, dann
- g) Besuch der pathologischen Sectionen, wie im 3. Semester.

III. Jahr.

5. Semester.

- a) Specielle medicinische Pathologie und Therapie sammt Klinik, durch wenigstens 1 ½ Stunden täglich;
- b) Specielle chirurgische Pathologie und Therapie sammt Klinik, durch wenigstens 1 ½ Stunden täglich;
- c) Operationslehre mit Einschluß der geburtshilflichen Technicismen sammt praktischen Uebungen, durch 3 Stunden wöchentlich;
- d) Gerichtliche Veterinärkunde sammt Uebungen in schriftlichen Berichten, durch 2 Stunden wöchentlich;
- e) Uebungen auf der Beschlagbrücke, wie in den früheren Semestern, dann in dem Beschlagen lebender Pferde.

6. Semester.

- a) Specielle medicinische
 - b) Specielle chirurgische
- } Pathologie, Therapie und Klinik, wie oben;
- c) Operationslehre, wie oben;
 - d) Seuchenlehre und Veterinärpolizei mit Benützung des Spitals zu Demonstrationen, durch 5 Stunden wöchentlich;
 - e) Geschichte und Literatur der Thierheilkunde, durch 1 Stunde wöchentlich;
 - f) Uebungen auf der Beschlagbrücke, wie oben.

Während des 5. und 6. Semesters sind auch die Nachmittags-Ordinationen zu besuchen. Ebenso werden in diesem Semester die Schüler abwechselnd zur Seuchenbehandlung beigezogen, und es wird zu diesem Zwecke jedem Thierarznei-Institute ein Rayon zugewiesen, in welchem die Behandlung auftretender Thierseuchen den Lehr-Individuen der Anstalt unter gewissen Modalitäten zugewiesen wird.

§. 6.

Ärzte und Wundärzte können diesen Lehrcurs innerhalb 2 Jahren in der Art absolviren, daß für sie die Vorträge über thierärztliche Physik und Chemie, dann die im

Półrocze 4.

- a) nauka chowu i zewnętrzna postać zwierząt domowych, 5 godzin na tydzień;
- b) uczęszczanie na klinikę medyczną i
- c) uczęszczanie na klinikę chirurgiczną jako frekwentant, nie przybierając jeszcze zwierząt chorych;
- d) nauka o instrumentach i bandażach łącznie z ouzdaniem i uprężeniem, 3 godziny na tydzień;
- e) nauka gospodarstwa wiejskiego, i
- f) ćwiczenia na pomoście konowalskim i
- g) uczęszczanie na sekcje patologiczne, jak w 3 półroczu.

Rok III.*Półrocze 5.*

- a) specjalna patologija medyczna i terapija wraz z kliniką, przynajmniej przez 1 ½ godziny dziennie;
- b) specjalna patologija chirurgiczna i terapija wraz z kliniką przynajmniej przez 1 ½ godziny dziennie;
- c) nauka operowania łącznie z położniczymi technicznymi wraz z praktycznymi ćwiczeniami, 3 godziny na tydzień;
- d) nauka weterynaryi sądowej z ćwiczeniami w piśmiennych raportach, 2 godziny na tydzień;
- e) ćwiczenia na pomoście konowalskim, jak w dawniejszych półroczach, niemniej w podkowaniu koni żywych.

Półrocze 6.

- a) specjalna medyczna
 - b) specjalna chirurgiczna
- } patologija, terapija i klinika, jak powyżej;
- c) nauka operowania, jak wyżej;
 - d) nauka o zarazach i policija weterynarska z użyciem szpitala dla demonstracji, 5 godzin na tydzień;
 - e) historia i literatura weterynarstwa, 1 godzina na tydzień;
 - f) ćwiczenia na pomoście konowalskim, jak wyżej.

Podczas 5 i 6 półroczu uczęszczać także należy na ordynacje popołudniowe. Także samo przybierani będą kolejno uczniowie w tém półroczu do postępowania w wypadkach zarazy, którymto celem wydzielony będzie każdemu zakładowi weterynarskiemu rejon, w którym traktowanie wybuchłej zarazy na bydło przydzielonem będzie uczącym się indywiduom zakładu pod pewnymi modalnościami.

§. 6.

Lekarze i chirurdzy odbyć mogą ten kurs naukowy w przeciągu 2 lat w ten sposób, iż odpadną dla nich odczyty o weterynarskiej fizyce i chemii, niemniej

3. und 4. Semester oben vorgeschriebene Frequentation der Kliniken hinwegfallen, und daß sie die Vorträge über Arzneimittellehre schon im 1. Jahre, jene über Instrumenten- und Verbandlehre im 2. Semester des 1. Jahres, oder mit den Vorträgen, die oben für das 3. Jahr vorgeschrieben sind, im 2. Jahre hören; daher sich der Lehrplan für Aerzte und Wundärzte, welche das Diplom als Thierärzte erlangen wollen, folgendermaßen herausstellt:

Lehrgegenstände.

I. Jahr.

1. Semester.

- a) Einleitung in das thierärztliche Studium;
- b) Zootomie;
- c) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre;
- d) Theorie des Huf- und Klauenbeschlages;
- e) Pharmacognosie, Arzneimittellehre und Rezeptirkunst;
- f) Landwirthschaftslehre;
- g) Uebungen im Secirsaale, und
- h) auf der Beschlagbrücke.

2. Semester.

- a) Zootomie und Zoophysilogie;
- b) Thierärztliche Botanik;
- c) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre;
- d) Zuchtfunde und Exterieur;
- e) Instrumenten und Verbandlehre;
- f) Landwirthschaftslehre;
- g) Uebungen im Secirsaale, und
- h) auf der Beschlagbrücke.

II. Jahr.

3. Semester.

- a) Allgemeine Pathologie und pathologische Zootomie;
- b) Topographische Anatomie;
- c) Specielle medicinische
- d) Specielle chirurgische } Pathologie, Therapie und Klinik;
- e) Operationslehre mit Einschluß der geburtshilflichen Technicismen;
- f) Gerichtliche Veterinärkunde sammt Uebungen in schriftlichen Berichten;
- g) Besuch der pathologischen Sectionen;
- h) Uebungen auf der Beschlagbrücke.

przepisane wyżej w 3 i 4 półroczu uczęszczanie na kliniki i że słuchać będą odczytów nauki o środkach lekarskich już w 1 roku, zaś odczytów o instrumentach i nauki o bandażowaniu w 2 półroczu 1 roku, lub w 2 roku z odczytami przepisanimi dla 3 roku; w ten sposób wykazuje się naukowy plan dla lekarzy i chirurgów, którzy pozyskać chcą dyplom na weterynarzy, w sposób następujący:

Przedmioty naukowe.

Rok I.

Półrocze 1.

- a) Wstęp do nauki weterynarskiej;
- b) zootomia;
- c) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach;
- d) teoryja podkowania kopyt i racic;
- e) farmakognozyja, nauka o środkach lekarskich i receptach;
- f) nauka gospodarstwa wiejskiego;
- g) ćwiczenia w sali sekcynnej, i
- h) na pomoście konowalskim.

Półrocze 2.

- a) zootomija i zoofizjologija;
- b) botanika weterynarska;
- c) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach;
- d) nauka chowu i powierzchowność;
- e) nauka o instrumentach i bandażowaniu;
- f) nauka gospodarstwa wiejskiego;
- g) ćwiczenia w sali sekcynnej i
- h) na pomoście konowalskim.

Rok II.

Półrocze 3.

- a) patologija powszechna i zootomija patologiczna;
- b) anatomija topograficzna;
- c) specyjalna medyczna
- d) specyjalna chirurgiczna } patologija, terapija i klinika;
- e) nauka operowania łącznie z położniczymi technicyzmami;
- f) nauka weterynaryi sądowej z ćwiczeniami w raportach piśmiennych;
- g) uczęszczanie na sekcyje patologiczne;
- h) ćwiczenia na pomoście konowalskim.

4. Semester.

a) Specielle medicinische	} Pathologie, Therapie und Klinik;
b) Specielle chirurgische	
c) Operationslehre;	
d) Seuchenlehre und Veterinärpolizei;	
e) Geschichte und Literatur der Thierheilkunde;	
f) Besuch der pathologischen Sectionen, und	
g) Uebungen auf der Beschlagbrücke.	

Während des 3. und 4. Semesters sind auch die Nachmittags-Ordinationen zu besuchen. Die Beziehung zu Seuchenbehandlungen geschieht wie bei den andern Schülern des thierärztlichen Curses, mit welchen sie auch alle obigen Vorlesungen gemeinschaftlich besuchen.

§. 7.

Curschmiede, welche nach dem bisherigen Studienplane den zweijährigen Lehrkurs zurückgelegt haben, müssen, wenn sie das Diplom als Thierärzte erlangen wollen, einen, durch 2 Jahre dauernden Cursus besuchen, und dürfen nur dann zur Aufnahme zugelassen werden, wenn sie sich mit einem Zeugnisse über das entsprechend zurückgelegte Untergymnasium oder die Unterrealschule auszuweisen vermögen, und das 36. Lebensjahr noch nicht überschritten haben. Es gilt für sie nachstehender Lehrplan:

I. Jahr.

1. Semester.

- a) Einleitung in das thierärztliche Studium;
- b) Zootomie;
- c) Thierärztliche Physik und Chemie;
- d) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre;
- e) Pharmacognosie, Arzneimittellehre und Receptirkunst;
- f) Landwirthschaftslehre.

2. Semester.

- a) Zootomie und Zoophysologie;
- b) Thierärztliche Botanik;
- c) Thierärztliche Chemie;
- d) Naturgeschichte, Diätetik und Racenlehre;
- e) Zuchtkunde und Exterieur;
- f) Instrumenten- und Verbandlehre;
- g) Landwirthschaftslehre.

Durch beide Semester Uebungen im Seciren.

Półrocze 4.

- a) specjalna medyczna
 - b) specjalna chirurgiczna
- } patologija, terapija i klinika;
- c) nauka operowania;
 - d) nauka o zarazach i policyja weterynarska;
 - e) historyja i literatura weterynarstwa;
 - f) uczęszczanie na sekcje patologiczne, i
 - g) ćwiczenia na pomoście konowalskim.

Podczas 3 i 4 półrocza uczęszczać także należy na ordynacje popołudniowe. Przybieranie do postępowania w wypadkach zarazy odbywa się jak u innych uczniów kursu weterynarskiego, z którymi oni także na wszystkie powyższe odczyty spólnie uczęszczają.

§. 7.

Konowali, którzy wedle dotychczasowego planu nauk odbyli dwuletni kurs naukowy, muszą, jeżeli chcą uzyskać dyplom weterynarski, uczęszczać na kurs przez dwa lata trwający, i wtenczas tylko przypuszczeni będą do przyjęcia, jeżeli mogą wykazać się świadectwem z odbytego odpowiednio gimnazjum niższego lub niższej szkoły realnej i nie przekroczyli jeszcze 36 roku życia. Względem nich ważny jest następujący plan naukowy:

Rok I.*Półrocze 1.*

- a) Wstęp do nauki weterynarskiej;
- b) zootomija;
- c) weterynarska fizyka i chemija;
- d) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach;
- e) farmakognozyja, nauka o środkach lékarskich i receptach;
- f) nauka gospodarstwa wiejskiego.

Półrocze 2.

- a) zootomija i zoofizyologija;
- b) botanika weterynarska;
- c) chemija weterynarska;
- d) historyja naturalna, dyjetetyka i nauka o rasach;
- e) nauka chowu i powierzchowność;
- f) nauka o instrumentach i bandażowaniu;
- g) nauka gospodarstwa wiejskiego.

Podczas obu półroczy ćwiczenia sekcyjne.

II. Jahr.**3. Semester.**

- a) Allgemeine Pathologie und pathologische Zootomie,
- b) Topographische Anatomie;
- c) Specielle medicinische
- d) Specielle chirurgische } Pathologie, Therapie und Klinik;
- e) Gerichtliche Veterinärkunde;
- f) Operationslehre mit Einschluß der geburtshilflichen Techniken.

4. Semester.

- a) Specielle medicinische
- b) Specielle chirurgische } Pathologie, Therapie und Klinik;
- c) Operationslehre;
- d) Seuchenlehre;
- e) Geschichte und Literatur der Thierheilkunde.

Durch beide Semester Besuch der pathologischen Sectionen.

Auch diese Schüler werden gleich den übrigen, mit welchen sie gemeinschaftlich die Vorträge besuchen, zu Seuchenbehandlungen beigezogen.

§. 8.**Prüfungs-Modalitäten.**

Die Prüfungen über sämtliche, während eines Jahrganges vorgetragenen Gegenstände werden erst am Schlusse eines jeden Schuljahres abgehalten.

Den Prüfungen aus den einschlägigen Gegenständen haben sich die Schüler jeder Kategorie zu unterziehen. Das Resultat dieser Prüfung wird durch die Calcüls: „Erste Classe mit Vorzug“, „Erste Classe“ und „Zweite Classe“ in den Zeugnissen bezeichnet. Ueber die mit dem Erfolge von wenigstens der „Ersten Classe“ abgelegten Prüfungen werden Zeugnisse ausgestellt, in welchen sämtliche Gegenstände eines Jahrganges verzeichnet sind.

§. 9.

Hat ein Schüler nur Eine zweite Fortgangscasse erhalten, so kann ihm die Wiederholung der betreffenden Prüfung von dem Lehrkörper gestattet werden. Schüler, welche aus zwei oder mehreren Gegenständen die zweite Fortgangscasse erhalten haben, sind zur Wiederholung des ganzen Jahrganges zu verhalten.

§. 10.

Zur Erforschung der wissenschaftlichen Fortschritte der Schüler sind die Professoren verpflichtet, während des Schuljahres in den Vorlesestunden häufige Prüfungen abzuhalten, und die Resultate derselben bei der Bestimmung des Calcüls am Schlusse des Schuljahres zu berücksichtigen.

Rok II.*Półrocze 3.*

- a) patologija powszechna i zotomija patologiczna;
- b) anatomija topograficzna;
- c) specjalna medyczna
- d) specjalna chirurgiczna } patologija, terapija i klinika
- e) nauka weterynaryi sądowej;
- f) nauka operowania łącznie z połączniczymi technicyzmami.

Półrocze 4.

- a) specjalna medyczna
- b) specjalna chirurgiczna } patologija, terapija i klinika
- c) nauka operowania;
- d) nauka o zarazach;
- e) historyja i literatura weterynarstwa.

Przez oba półrocze uczęszczanie na sekcyje patologiczne.

Wszystcy ci uczniowie przybierani będą zarówno z innymi, z którymi spólnie na odczyty uczęszczają, do postępowania przy zarazach.

§. 8.

Modalności przy egzaminie.

Egzamina ze wszystkich przedmiotów, wykładanych podczas roku odbywać się będą na końcu każdego roku szkolnego.

Egzaminom z przedmiotów przypadających poddać się winni uczniowie każdej kategorii. Wynik tychże egzaminów oznaczony będzie w świadectwach kalkulem: „Piérwsza klasa z postępem celującym“, „Piérwsza klasa“ i „Druga klasa“. Swiadectwa wystawione będą na egzamina, złożone ze skutkiem przynajmniej „Piérwszej klasy“, w których spisane będą wszystkie przedmioty jednego roku.

§. 9.

Jeżeli uczeń otrzymał jedną tylko drugą klasę, tedy ciało naukowe dozwolić może, aby dotyczący egzamin powtórzył. Uczniowie, którzy z dwóch lub więcej przedmiotów otrzymali klasę drugą, powtórzyć winni rok cały.

§. 10.

Dla zbadania naukowych postępów uczniów obowiązani są profesorowie odbywać częste egzamina w godzinach odczytowych podczas roku szkolnego i uwzględnić ich wyniki przy oznaczeniu kalkulu na końcu roku szkolnego.

§. 11.

Strenge Prüfungen.

Diejenigen, welche nach Absolvirung des dreijährigen, oder Aerzte, Wundärzte und absolvirte Cur Schmiede, die nach Absolvirung des zweijährigen thierärztlichen Lehrurses das Patent als Thierärzte erhalten wollen, haben sich zur Ablegung der strengen Prüfungen bei dem Director des Thierarznei-Institutes zu melden, und hiebei die sämmtlichen Studienzeugnisse, eine medicinische und eine chirurgische von dem betreffenden Professor approbirte Krankengeschichte und eine schriftliche Ausarbeitung über einen gerichtlichen oder Seuchenfall, welche von dem betreffenden Professor gegeben und censurirt worden ist, zu überreichen.

§. 12.

Der strengen Prüfungen sind zwei, nämlich eine theoretische und eine praktische. Beide müssen an einer und derselben Lehranstalt abgelegt werden.

Erste oder theoretische strenge Prüfung.

Für diese ist eine Dauer von zwei Stunden festgesetzt; bei derselben wird der Candidat aus sämmtlichen Gegenständen des dreijährigen Lehrurses, mit Ausnahme der Landwirthschaftslehre, dann der speciellen medicinischen und chirurgischen Pathologie und Therapie und der Operationslehre geprüft.

Zweite oder praktische strenge Prüfung.

Bei dieser wird der Candidat aus der theoretischen speciellen Pathologie und Therapie geprüft, dann hat er einen vorgesehrten medicinischen oder chirurgischen Krankheitsfall zu exponiren, und eine chirurgische Operation am lebenden Thiere oder am Cadaver vorzunehmen. Die Dauer dieser Prüfung ist nach der Beschaffenheit des zu exponirenden Krankheitsfalles und der vorzunehmenden Operation verschieden.

Die erste strenge Prüfung kann unmittelbar nach absolvirtem Lehrurse abgelegt werden. Eben so nach der mit Erfolg bestandenen ersten strengen Prüfung auch die zweite.

§. 13.

Die Prüfungscommission besteht aus dem Director der Anstalt, sämmtlichen Professoren der Lehranstalt, und, für die Hörer des thierärztlichen Lehrurses vom Civile, aus einem Gastprüfer, welcher von dem k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern ernannt wird.

§. 14.

Die Calcüls bei den strengen Prüfungen sind: „Genügend,“ „mit Auszeichnung,“ „nicht genügend.“

§. 11.

Egzamina surowe.

Ci, którzy po ukończeniu trzechletniego, lub lekarze, chirurgowie i ukończeni konowałowie, którzy po ukończeniu dwuletniego weterynarskiego kursu naukowego chcą otrzymać patent na weterynarzy, zgłosić się winni dla złożenia egzaminów ścisłych do dyrektora zakładu weterynarskiego i złożyć przytém wszelkie zaświadczenia naukowe, medyczną i chirurgiczną historję choroby, uznaną przez dotyczącego profesora, tudzież wyrobienie piśmienne o wypadku sądowym i pomorowym, które przez dotyczącego profesora było zadane i cenzurowane.

§. 12.

Ścisłych egzaminów jest dwa, to jest: teoretyczny i praktyczny. Oba złożone być muszą w tym samym naukowym zakładzie.

Piérwszy czyli teoretyczny egzamin i ścisły.

Egzamin ten ma trwać dwie godziny; kadydat egzaminowany będzie ze wszystkich przedmiotów trzechrocznego kursu naukowego, z wyjątkiem nauki gospodarstwa wiejskiego, niemniej specyjalnej medycznej i chirurgicznej patologii i terapii, tudzież nauki operowania.

Drugi czyli praktyczny egzamin ścisły.

Przy tym egzaminie egzaminowany będzie kandydat z teoretycznej specyjalnej patologii i terapii, potém wykladać ma przedłożony wypadek choroby medyczny lub chirurgiczny, tudzież przedsięwziąć operacyję chirurgiczną na zwierzęciu żyjącem lub ścierwie. Czas trwania egzaminu tego różni się wedle własności wypadku choroby, wyłożonym być mającego, i operacyi przedsięwziętą być mającej.

Piérwszy egzamin ścisły złożony być może bezpośrednio po ukończonym kursie naukowym. Podobnie drugi po złożonym ze skutkiem piérwszym egzaminie ścisłym.

§. 13.

Komisyja egzaminacyjna składa się z dyrektora zakładu naukowego i wszystkich tegoż profesorów, tudzież, dla cywilnych słuchaczy weterynarskiego kursu naukowego, z egzaminatora gościa, mianowanego przez C. K. Ministerstwo Wyznań i Oświecenia, w porozumieniu z C. K. Ministerstwem Spraw Wewnętrznych.

§. 14.

Kalkuły w egzaminach ścisłych są: „Dostatecznie“, „z odznaczeniem się“, „niedostatecznie“.

§. 15.

Von allen Mitgliedern der Prüfungscommission wird darüber abgestimmt:

a) ob der Candidat in jedem einzelnen Fache Genüge geleistet hat, oder nicht;

b) ob er, wenn er aus allen Gegenständen Genüge geleistet hat, einen ausgezeichneten Calcül aus einem, mehreren, oder allen Prüfungsgegenständen verdiene.

Das Resultat wird in beiden Fragen durch die absolute Majorität aller Botanten bestimmt. Bei sich ergebender Stimmengleichheit entscheidet die Stimme des Examinators des Faches.

Nach der Majorität der erhaltenen Einzel-Calcüls wird ein Gesamt- Calcül für jede strenge Prüfung bestimmt, und in dem Diplome bemerkt.

§. 16.

Hat der Candidat bei der theoretischen strengen Prüfung aus einem oder dem andern Gegenstande nicht Genüge geleistet, so hat er die Prüfung aus demselben nach einem von der Prüfungscommission zu bestimmenden Zeitraume, aber nie vor Ablauf von 3 Monaten vor der ganzen Prüfungscommission zu wiederholen.

Hat er hingegen aus zwei oder mehreren Gegenständen nicht Genüge geleistet, so hat er die ganze strenge Prüfung frühestens nach Ablauf von 6 Monaten zu wiederholen. Hat der Candidat bei der praktischen Prüfung nicht Genüge geleistet, so hat er nach dem Ermessen der Prüfungscommission entweder bloß einen Theil nach 3monatlicher Verwendung auf den Kliniken, oder die ganze praktische Prüfung nach einer sechsmonatlichen Verwendung auf den Kliniken zu wiederholen.

§. 17.

Die Wiederholung einer strengen Prüfung darf nur Einmal stattfinden.

§. 18.

Hat der Examinand bei beiden strengen Prüfungen Genüge geleistet, so wird er beeidiget, und erhält das Diplom als Thierarzt.

§. 19.

Die Beeidigung geschieht vom Director der Anstalt auf die vom k. k. Ministerium des Innern sanctionirte Instruction eines Thierarztes.

Sie geschieht unentgeltlich.

§. 20.

Das Diplom wird von der Direction der Anstalt ausgestellt, und nebstdem von dem ältesten Professor unterschrieben.

§. 15.

Wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej głosują nad tém:

- a) czy kandydat w każdym pojedynczym przedmiocie okazał dostateczne wiadomości lub nie;
- b) czy na wypadek, gdy wszystkim przedmiotom zadosyć uczynił, zasługuje na kalkul celujący z jednego, kilku lub wszystkich przedmiotów egzaminu.

Wynik oznaczony będzie w obu pytaniach bezwzględną większością wszystkich głosujących. Gdy zajdzie równość głosów, rozstrzyga głos egzaminatora przedmiotu.

Wedle większości otrzymanego pojedynczego kalkulu oznaczony będzie i zanotowany w dyplomie kalkul ogólny dla każdego egzaminu ścisłego.

§. 16.

Jeżeli kandydat podczas teoretycznego ścisłego egzaminu nie okazał dostatecznych wiadomości w jednym lub drugim przedmiocie, tedy powtórzyć winien egzamin z tegoż po upływie czasu, przez komisję egzaminacyjną oznaczonym być mającego, wszakże nigdy przed upływem trzech miesięcy, a to przed całą komisją egzaminacyjną.

Jeżeli zaś dwom lub więcej przedmiotom zadosyć nie uczynił, tedy powtórzyć winien cały egzamin ścisły nie prędzej jak po upływie 6 miesięcy. Jeżeli kandydat przy egzaminie praktycznym nie okazał dostatecznych wiadomości, tedy powtórzyć winien wedle zdania komisji egzaminacyjnej albo tylko część egzaminu po 3miesięcznej aplikacyi na klinikach, lub cały egzamin praktyczny po sześciomiesięcznej aplikacyi na klinikach.

§. 17.

Powtórzenie ścisłego egzaminu raz tylko odbyć się może.

§. 18.

Jeżeli examinand obu ścisłym egzaminom zadosyć uczynił, natenczas zostanie zaprzysiężonym i otrzyma dyplom na weterynarza.

§. 19.

Przysięgę odbiera dyrektor zakładu na instrukcyję weterynarza, usankeyjowaną przez C. K. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Dzieje się to bezpłatnie.

§. 20.

Dyplom wystawia dyrekcya zakładu i podpisuje nadto profesor najstarszy.

F o r m u l a r e.

Von Seite der Direction des k. k. Thierarznei-Institutes in wird hie- mit öffentlich bezeuget, daß Herr N. N. aus in gebürtig, nach vor- schriftsmäßig zurückgelegten Studien den zur Erlangung des Diplomes eines Thierarztes Allerhöchst vorgeschriebenen strengen Prüfungen aus der Thierheilkunde sich unterzogen, und Beweise sich eigen gemachter ausgezeichnete (genügender) Kenntnisse dieses Faches gegeben habe. Derselbe wird daher nach der, dem k. k. Thierarznei-Institute Allerhöchst erteilten Vollmacht als ein befähigter Thierarzt erklärt, und ist somit berechtigt, in sämtlichen Kronländern des österreichischen Kaiserstaates die Thierheilkunde in ihrem ganzen Umfange an den sämtlichen Hausthieren frei auszuüben, und rechtsgiltige thier- ärztliche Zeugnisse auszustellen, wobei er sich immer nach dem, auf seine Instruction ab- gelegten Eide zu verhalten haben wird.

Zur Bestätigung des Gesagten haben wir dem Herrn N. N. dieses mit dem In- stituts-Siegel versehene, und mit unserer eigenhändigen Unterschrift gefertigte Diplom ausgefolgt.

§. 21.

Ueber die strengen Prüfungen der Thierärzte wird von dem Director der Anstalt ein Protokoll geführt, in welchem

1. der Vor- und Zuname,
2. das Alter,
3. die Religion des Examinanden,
4. die Lehranstalt, an welcher er die Studien vollendet,
5. der Calcül, welchen er aus jedem Gegenstande, und der Gesamt- Calcül, den er bei jeder strengen Prüfung erhalten hat, endlich
6. der Tag, an welchem ihm das Diplom ausgefertigt, und der Tag, an welchem er beeidigt wurde, verzeichnet wird.

§. 22.

Für die strengen Prüfungen, dann für die Ausfertigung des Diploms hat der Exa- minand eine Taxe von 54 fl. C. M. zu entrichten. Von diesen entfallen 24 fl. C. M. für jede der strengen Prüfungen zu gleichen Theilen unter die Examinatoren, und 6 fl. C. M. für die Ausfertigung des auf Pergament geschriebenen Diploms.

§. 23.

Ausländern ist, falls sie die entsprechenden Aufnahmebedingungen besitzen, der Be- such der Vorlesungen als ordentliche Hörer und die Ablegung der Annual- und strengen Prüfungen gestattet, jedoch erwächst ihnen hiedurch, so lange sie nicht nationalisirt sind, kein Recht zur Ausübung der Praxis in den k. k. österreichischen Staaten.

F o r m u l a r z.

Ze strony dyrekcji C. K. weterynarskiego zakładu w . . . poświadczą się niniejszém publicznie, że pan N. N. z . . . w . . . urodzony po odbyciu nauk przepisanych poddał się surowym examinom z nauki weterynarskiej przepisanych, dla uzyskania dyplomu weterynarza i złożył dowody przyswojonych sobie celujących (dostatecznych) wiadomości w tym przedmiocie. Tenże ogłoszonym jest przeto, na mocy udzielonego C. K. weterynarskiemu zakładowi pełnomocnictwa, jako uzdolniony weterynarz i jest zatem uprawniony do wolnego wykonywania nauki weterynarskiej w jęj całej objętości na wszystkich zwierzętach domowych we wszystkich koronnych Krajach Cesarstwa Austryjackiego, tudzież do wystawiania ważnych w obliczu prawa zaświadczeń weterynarskich, przyczem zachować się zawsze winien wedle przysięgi złożonej na swą instrukcyję.

Dla potwierdzenia tego wydaliśmy panu N. N. tenże dyplom, opatrzony pieczęcią zakładu i naszym własnoręcznym podpisem.

§. 21.

Względem ścisłych examinów weterynarzy prowadzić będzie dyrektor zakładu protokół, w którym spisane są:

1. imię i nazwisko,
2. wiek,
3. religija examinandą,
4. zakład naukowy, na którym skończył nauki,
5. kalkul, jaki otrzymał z każdego przedmiotu, tudzież kalkul ogólny, otrzymany przy każdym examinie ścisłym, nakoniec
6. dzień, w którym mu dyplom był wydany, i dzień, w którym złożył przysięgę.

§. 22.

Za examina ścisłe, niemniej za wydanie dyplomu zapłacić winien egzaminand takse 54 ZłR. m. k. Z tych 24 ZłR. m. k. przypadają za każdy z examinów ścisłych examinatorom po równych częściach, a 6 ZłR. m. k. za wystawienie napisanego na pergaminie dyplomu.

§. 23.

Cudzoziemcy, jeżeli posiadają odpowiednie warunki przyjęcia, mogą uczęszczać na odczyty jako słuchacze zwyczajni, tudzież składać roczne i ścisłe examina, z ką jednak, dopóki nie są nacyjonalizowani, nie przysłuża im prawo do wykonywania praktyki w C. K. Państwach Austryjackich.

§. 24.

Der Besuch einzelner Vorlesungen ist sowohl Inländern, nämlich Hippologen, Deconomen und andern Viehhabern, als Ausländern, welche bereits im Auslande Thierarzneikunde studirt haben, gestattet.

Sie erhalten hierüber Frequentations-Zeugnisse, aus welchen ihnen jedoch keine Rechte bezüglich der Ausübung der thierärztlichen Praxis erwachsen.

§. 25.

Außerordentliche Vorlesungen

So lange eine hinreichende Zahl von Thierärzten nicht vorhanden ist, um das Geschäft der Vieh- und Fleischbeschau ausschließlich nur Thierärzten übertragen zu können, wird an den Thierarznei-Instituten auch ein Unterricht in der Vieh- und Fleischbeschau erteilt; zu diesem aber werden nur gelernte Fleischer zugelassen werden.

B. Lehrplan für Hufbeschlagschmiede.

§. 1.

Hufbeschlagschmiede werden entweder auf besonderen oder auf den, den Thierarznei-Instituten aggregirten Hufbeschlag-Lehranstalten gebildet.

§. 2.

Zur Aufnahme in den Hufbeschlag-Curs wird das Zeugniß der mit gutem Erfolge absolvirten Trivialschule, der Lehrbrief über das ordnungsmäßig erlernte Schmiedehandwerk und der Ausweis über eine wenigstens zweijährige Gesellenzeit erfordert.

§. 3.

Der Curs für Hufbeschlagschmiede dauert durch 6 Monate und wird alljährlich 2 Mal abgehalten.

Der erste beginnt am 1. Jänner und schließt mit letztem Juni, während der zweite mit 1. Juli seinen Anfang nimmt und mit December beendet wird.

In diesem Course haben die Schüler

- a) die Vorlesungen über die Theorie des Huf- und Klauenbeschlages zu besuchen,
- b) sich auf der Beschlagbrücke in der Verfertigung von Hufeisen für gesunde und kranke Hufe zu üben,
- c) die chirurgische Klinik zu besuchen, wo sie mit den gewöhnlichsten Krankheiten der Hufe und ihrer Heilung bekannt gemacht werden.

NB. Der Punct c) kann nur an Hufbeschlag-Lehranstalten in Erfüllung kommen, welche sich an Thierarznei-Instituten befinden, da anderartigen Lehranstalten, die in Hauptstädten der Kronländer errichtet werden wollen, wo sich keine derlei Institute befinden, die Gelegenheit hiezu fehlt.

§. 24.

Uczęszczanie na pojedyncze odczyty dozwolone jest tak krajowcom, mianowicie hippologom, ekonomom i innym miłośnikom, jako też cudzoziemcom, którzy już weterynaryi uczyli się za granicą.

Otrzymają oni na to świadectwa frekwentacyi, z kąd jednak nie przysługują im prawa względem wykonywania praktyki weterynarskiej.

§. 25.

Odczyty nadzwyczajne.

Dopóki nie będzie dostatecznej liczby weterynarzy, ażeby rzecz oglądania bydła i mięsa polecić można wyłącznie tylko weterynarzom, udzieloną będzie w zakładach weterynaryi także nauka oglądania bydła i mięsa, wszakże do tego przypuszczeni jedynie będą wyuczeni rzeźnicy.

B. Naukowy plan dla kowali podkowających kopyta.

§. 1.

Kowale podkowający kopyta, kształcą się albo w oddzielnych naukowych zakładach podkowania kopyt albo w połączonych z zakładami weterynarskimi.

§. 2.

W przyjęciu na kurs podkowania kopyt wymaga się zaświadczenia odbytej z dobrym skutkiem szkoły trywiałnej, zaświadczenia terminu z wyuczonego w sposób przepisany rzemiosła kowalskiego, tudzież wykazu z dwuletniej przynajmniej czynności jako czeladnik.

§. 3.

Kurs dla kowali podkowających kopyta trwa przez 6 miesięcy i odbywa się 2 razy na rok.

Pierwszy rozpoczyna się z dniem 1. Stycznia, a kończy ostatniego Czerwca, drugi tymczasem bierze początek 1. Lipca, a koniec z Grudniem.

W kursie tym winni uczniowie

- a) uczęszczać na odczyty o teoryi podkowania kopyt i racic,
- b) ćwiczyć się na pomoście konowalskim w sporządzaniu podków dla zdrowych i chorych kopyt,
- c) uczęszczać na klinikę chirurgiczną, gdzie się obznajomią z najzwyczajszemi chorobami kopyt i ich leczeniem.

NB. Punkt c) wykonany być może tylko w naukowych zakładach podkowania kopyt, które znajdują się przy zakładach weterynarskich, gdyż innym zakładom naukowym, które założone być mają w stolicach Krajów koronnych, gdzie nie ma tego rodzaju zakładów, zbywa na sposobności ku temu.

§. 4.

Probeleistung und Gerechtsame der Hufbeschlagschmiede.

Die Hörer des Hufbeschlag-Curses erhalten nach Ablegung der Prüfung aus der Theorie des Huf- und Klauenbeschlages, und nachdem sie ein entsprechendes Probebeschläge geleistet, und die Fähigkeit, vollkommene Hufeisen zu verfertigen, nachgewiesen haben, gegen Erlag von 30 kr. C. M. ein, auf einem 15 kr. Stempel ausgefertigtes Zeugniß, in welchem sie als „befähiget“ („vollkommen befähiget“) erklärt werden, in jedem Orte des österreichischen Kaiserstaates ein Hufschmiedgewerbe selbständig anzutreten.

F o r m u l a r e.

Von Seite der Hufbeschlag-Lehranstalt zu wird hiemit dem N. N., von in gebürtig, das öffentliche Zeugniß ertheilt, daß er an der hiesigen Hufbeschlag-Lehranstalt im Jahre 18 . . . den für Hufbeschlagschmiede vorgeschriebenen halbjährigen Lehrcurs mit „gutem“ („sehr gutem“) Erfolge absolvirt, im Verfertigen und Auflegen der Hufeisen sich eine „gute“ („sehr gute“) Fertigkeit erworben habe, und somit für „tauglich“ („besonders tauglich“) erklärt wird, ein Schmiedegewerbe anzutreten.

Von der Direction der Hufbeschlag-Lehranstalt in
den 18 . . .

37.

Kaiserliche Verordnung vom 29. Jänner 1858,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, Nr. 37, ausgegeben am 27. März 1858),

betreffend die Verleihung solcher Civilanstellungen an Finanzwach-Individuen, welche nach der kaiserlichen Verordnung vom 19. December 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Jahrgang 1853, LXXXIX. Stück, Nr. 266*), ausschließlich für gediente Militärs vorbehalten sind.

Ich finde nach Bernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes aus Gnade zu gestatten, daß auch denjenigen Individuen der Finanzwache, welche vor ihrem Eintritte in dieselbe die gesetzliche Militär-Dienstzeit von acht Jahren tadellos vollstreckt haben, und außerdem nach zehnjähriger Dienstleistung bei der Finanzwache provisionsfähig geworden sind, ausnahmsweise die mit Meiner Verordnung vom 19. December 1853, §. 1, den lang und treu gedienten Unterofficieren und Soldaten Meines Heeres zugedachten Civilbedienstungen verliehen werden können, wenn die Zahl der in

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Podomerien, Jahrgang 1854, Erste Abtheilung, VI. Stück, N. 26, Seite 71.

§. 4.

Odbycie próby i prerogatywy podkowających kopyta.

Słuchacze kursu podkowania kopyt otrzymają po złożeniu examinu z teoryi podkowania kopyt i racie, tudzież odbycia odpowiedniej próby w podkowaniu i udowodnieniu zdolności w wyrabianiu dokładnych podków, za złożeniem 30 kr. m. k., świadectwo wydane na stęplu 15 kr., w którym ogłoszeni są jako „uzdolnieni“ („zupełnie uzdolnieni“) do samodzielnego rozpoczęcia profesyi podkowania kopyt w każdym miejscu Cesarstwa Austryjackiego.

F o r m u l a r z.

Ze strony naukowego zakładu podkowania kopyt w udziela się niniejszemu N. N., z w urodzonemu, świadectwo publiczne, iż odbył w tutejszym naukowym zakładzie podkowania kopyt w roku 18 . . . półroczny kurs naukowy, przepisany dla kowali podkowających kopyta z „dobrym“ („bardzo dobrym“) skutkiem, iż przyswoił sobie „dobrą“ („bardzo dobrą“) wprawę w wyrabianiu i przykładaniu podków, a przeto ogłasza się za „zdolnego“ („szczególnie zdolnego“) do rozpoczęcia profesyi kowalskiej.

Od Dyrekcyi naukowego zakładu podkowania kopyt w

dnia 18 . . .

37.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 29. Stycznia 1858,

(Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 37, wydana dnia 27. Marca 1858),

względem nadawania takich posad cywilnych indywiduom straży finansowej, które wedle Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 19. Grudnia 1853 (Dziennik Praw Państwa, rok 1853, Część LXXXIX, Nr. 366*) zachowane są wyłącznie dla wysłużonych żołnierzy.

Po zasięgnięciu zdania Moich Ministrów i wysłuchaniu Mojej Rady Państwa pozwalam z łaski, ażeby i tym indywiduom straży finansowej, które przed swém do téjże wstąpieniem odbyły nienagannie ośm lat przepisanej prawem służby wojskowej, a oprócz tego po dziesięcio-letniej służbie przy straży finansowej stały się zdolnemi do otrzymania prowizyi, udzielone być mogły wyjątkowo posady cywilne, zastrzeżone Mojem Rozporządzeniem z dnia 19. Grudnia 1853, §. 1, długo i wiernie służącym podoficerom i żołnierzom Méj armii, jeźliby liczba

*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część VI, Nr. 26, Stronica 71.

der berufenen Verordnung §. 3, lit. a) bis einschließig e) bezeichneten Unterofficiere für jene Bedienstungen nicht genügen sollte.

Wien am 29. Jänner 1858.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol-Schauenstein m. p.**

Freiherr von **Bruck m. p.**

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

38.

Uebereinkunft zwischen der kaiserlich = österreichischen und der königlich = bayerischen Regierung vom 1. Februar 1858,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, N. 38, ausgegeben am 27. März 1858),

über die Einquartierung und Verpflegung kaiserlich-österreichischer Truppen in Bayern, dann über die Vorspannleistung an dieselben.

(Ratificirt mittelst, bei dem kaiserlichen Ministerium des Aeußern am 9. März 1858 stattgefundenen Austausch gegenseitiger Ministerial-Erklärungen).

Nachdem die kaiserlich-österreichische und die königlich-bayerische Regierung beschloffen haben, über die Einquartierung und Verpflegung der in Friedenszeiten durch das königlich-bayerische Gebiet ziehenden kaiserlich-österreichischen Truppen, dann über die Vorspannleistung an dieselben und über die Vergütung aller dieser Leistungen eine Uebereinkunft abzuschließen, so haben die Unterzeichneten, nämlich im Namen der kaiserlich-österreichischen Regierung:

Herr Carl Graf von Buol-Schauenstein, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen St. Stephan- und des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Ritter des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone I. Classe, des königlich-bayerischen St. Hubertus-Ordens 2c. 2c., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklicher geheimer Rath und Kämmerer, Präsident der Ministerconferenz, Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten 2c. 2c.

und im Namen der königlich-bayerischen Regierung:

Herr Maximilian Graf von Lerchenfeld-Röfering, Großcomthur des königlich-bayerischen Haus-Ritterordens vom heiligen Georg, Großkreuz des königlich-bayerischen Verdienst-Ordens der Krone und des Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens und Ritter des kaiserlich-österreichischen Ordens der eisernen Krone I. Classe 2c. 2c., königlich-bayerischer Kämmerer, erblicher Reichsrath des Königreiches Bayern, außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe 2c. 2c., sich über nachstehende Bestimmungen vereinbart.

oznaczonych w powołaném Rozporządzeniu §. 3, lit. a), aż łącznie do e) podoficerów na one posady wystarczyć nie miała.

Wiedeń 29. Stycznia 1858.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Z Rozkazu Najwyższego:

Ransonet m. p.

38.

Uгода między Cesarsko-Austryjackim i Królewsko-Bawarskim Rządem z dnia 1. Lutego 1858,

(Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 38, wydana dnia 27. Marca 1858),

względem kwaterowania i przewidowania Cesarsko-Austryjackich wojsk w Bawaryi, tudzież względem dostarczenia tymże forszpanów.

(Ratyfikowana za pomocą wymiany wzajemnych oświadczeń ministerjalnych, która miała miejsce w Cesarskiem Ministerstwie Spraw Zagranicznych na dniu 9. Marca 1858).

Ponieważ Rządy Cesarsko-Austryjacki i Królewsko-Bawarski postanowiły zawrzeć ugodę względem kwaterowania i przewidowania wojsk Cesarsko-Austryjackich, przeciągających w czasie pokoju przez Królewsko-Bawarskie terytorjum, tudzież względem dostarczenia tymże forszpanu i wynagrodzenia wszystkich tych prestacyj, tedy podpisani, mianowicie w imieniu Cesarsko Austryjackiego Rządu:

Pan *Karol* Hrabia *Buol-Schauenstein*, Kawaler Wielkiego Krzyża Cesarsko-Austryjackiego orderu Św. Szczepana i Cesarsko Austryjackiego orderu Leopolda, Kawaler Cesarskiego orderu Korony żelaznej I. klasy, Królewsko-Bawarskiego orderu Św. Huberta i t. d. i t. d. Jego C. K. Apostolskiej Mości rzeczywisty tajny Radca i Szambelan, Prezydent konferencyi Ministrów, Minister Domu Cesarskiego i Spraw Zagranicznych i t. d.

a w imieniu Rządu Królewsko-Bawarskiego:

Pan *Maxymilijan* Hrabia *Lerchenfeld-Köfering*, Wielki Kontur Królewsko-Bawarskiego domowo-kawalerskiego orderu świętego Jerzego, Kawaler Wielkiego krzyża Królewsko-Bawarskiego orderu zasługi Korony i orderu zasługi świętego Michała, Kawaler Wielkiego Krzyża Cesarsko-Austryjackiego orderu Leopolda i Kawaler Cesarsko-Austryjackiego orderu Korony żelaznej klasy I. i t. d. i t. d., Królewsko-Bawarski Szambelan, dziedziczny Radca Państwa Królestwa Bawarskiego, nadzwyczajny Poseł i umocowany Minister u Dworu Cesarsko-Austryjackiego i t. d. i t. d. zgodzili się na następujące postanowienia:

Artikel 1.

Cap. I.
Allgemeine Be-
stimmungen.

Die gegenwärtige Uebereinkunft umfaßt alle in Friedenszeiten durch das bayerische Gebiet stattfindenden Märsche und Transporte kaiserlich-österreichischer Truppen, in welcher Richtung und nach welchem Bestimmungsorte dieselben auch ziehen mögen; so namentlich die Märsche nach den Bundesfestungen Mainz, Rastatt und Ulm, dann nach der freien Stadt Frankfurt am Main und von da zurück.

Die zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-bayerischen Regierung abgeschlossene Etapenconvention vom 21. Juni 1818 mit den Anhangspuncten vom 7. Mai 1822 ist hiedurch aufgehoben.

Artikel 2.

Die Festsetzung der einzelnen Etapenrouten und Etapenstationen für die durch Bayern ziehenden kaiserlich-österreichischen Truppen, insbesondere nach den, im vorausgehenden Artikel angeführten Bestimmungsorten bleiben jeweiligen besonderen Vereinbarungen vorbehalten.

Die gegenwärtig bereits vereinbarten Etapenrouten enthält der Anhang dieser Uebereinkunft.

Artikel 3.

Cap. II.
Marsch der kai-
serlichen Trup-
pen durch das
bayerische Ge-
biet.

Von jedem Einmarsche einer Truppenabtheilung in das Königreich wird das betreffende kaiserliche Militärcommando dem Staatsministerium des königlichen Hauses und des Aeußern rechtzeitig, bei größeren Abtheilungen spätestens 14 Tage, bei kleineren 8 Tage vor deren Ankunft an der bayerischen Gränze durch die kaiserliche Gesandtschaft zu München Nachricht geben.

Artikel 4.

Diese Mittheilungen haben die Stärke der Abtheilungen an Mannschaft und Pferden, den Bedarf an Vorspannpferden und Wagen mit dem Gewichte des Gepäcks, den Namen und Rang des commandirenden Officiers, den Tag des Eintreffens auf der ersten bayerischen Etapenstation, dann das Datum aller Marsch- und Rasttage in Bayern mit Angabe der Etapenroute, sowie den Tag des Austrittes aus dem bayerischen Gebiete zu enthalten.

Artikel 5.

Jede durch Bayern marschirende kaiserliche Truppenabtheilung soll mit einem förmlichen, die einzuhaltende Route und den Ort, wohin die Truppe zu ziehen hat, bezeichnenden Marschvorweise versehen sein. Die diesen Vorweis ausstellende kaiserliche Behörde hat in demselben noch anzugeben, auf wie viele Verpflegs- und Fourageportionen, dann Vorspannpferde und Wagen die Truppe Anspruch habe.

Artikel 6.

Jede Truppenabtheilung wird von Etape zu Etape Quartiermacher voraussenden. Diese müssen am Abende vor dem Tage des Eintreffens der Truppen in der Etape ankommen und über den Stand und den Bedarf derselben genaue Auskunft geben können.

A r t y k u ł 1.

Ugoda niniejsza obejmuje wszelkie marsze i transporta Cesarsko-Austryjackich wojsk, odbywające się w czasie pokoju przez terytorjum Bawarskie, w jakimkolwiek kierunku i w jakiegokolwiek miejsca przeznaczenia takoweby ciągnąć mogły; tak mianowicie, przechody do związkowych twierdz Moguncyi, Rastatt i Ulm, niemniej do wolnego miasta Frankfurtu nad Menem i ztamtąd napowrót.

Oddz. I.
Postanowienia
ogólne.

Znosi się przeto niniejszém konwencyja etapowa z dnia 24. Czerwca 1818 z dodatkowemi punktami z dnia 7. Maja 1822, zawarta pomiędzy Rządami Cesarstwo-Austryjackim i Królewsko-Bawarskim.

A r t y k u ł 2.

Ustanowienie pojedynczych dróg i stacyj etapowych dla przechodzących przez Bawaryją wojsk Cesarsko-Austryjackich, w szczególności do miejsc, przywiedzionych w artykule poprzednim, pozostawia się szczególnym w każdym wypadku ugodom.

Drogi etapowe, na które się już niniejszém zgodzono, zawiera dodatek téjże ugody.

A r t y k u ł 3.

O każdym przechodzie oddziału wojskowego do Królestwa doniesie dotycząca Cesarska Komenda wojskowa Ministerstwu Państwa Domu Królewskiego i Spraw Zagranicznych wcześniej, w razie większych oddziałów, najpóźniej w dniach 14, w razie mniejszych, w dniach 8 przed ich nadejściem na granicę Bawarską, przez Cesarskie poselstwo w Monachium.

Oddz. II.
Przechód
wojsk Cesar-
skich przez
terytorjum
Bawarskie.

A r t y k u ł 4.

Komunikacje te zawierać winny siłę oddziałów w ludziach i koniach, potrzebę koni podwodowych i wozów z wagą pakunku, nazwisko i rangę komenderującego oficera, dzień przybycia do pierwszej Bawarskiej stacyi etapowej, niemniej datę wszystkich dni marszu i odpoczynku w Bawaryi, z podaniem drogi etapowej, jako téż dzień wyjścia z terytorjum Bawarskiego.

A r t y k u ł 5.

Każdy, przez Bawaryję przechodzący oddział wojsk Cesarских opatrzony być winien formalnym okazem marszu, oznaczającym drogę, jakiej się trzymać ma, tudzież miejsce, do którego wojsko ciągnie. Władza Cesarska wystawiająca takowy okaz, winna nadto w nim dodać, do wielu porcyj prowidowania i furażu, niemniej koni podwodowych i wozów wojsko ma prawo.

A r t y k u ł 6.

Każdy oddział wojska wyszle naprzód kwaterowniczych od etapy do etapy. Ci muszą przybyć do etapy w wiliją dnia przyjsia wojsk i dać dokładną informację o ich stanie i potrzebach.

Artikel 7

Bei gleichzeitigen Märschen von größeren Truppenkörpern bleibt den königlichen Kreisregierungen, als Ober-Marschcommissariaten, vorbehalten, einen Theil derselben auf anderen, der conventionsmäßigen parallel laufenden Etapenrouten, jedoch so zu instradiren, daß der Stab oder der Commandant der marschirenden Truppen auf der conventionsmäßigen Haupttroute bleiben. Von dieser Maßnahme sind die treffenden kaiserlichen Militärcommandos durch die einschlägigen königlichen Kreisregierungen rechtzeitig in Kenntniß zu setzen.

Die Bestimmung der Etapenstationen auf solchen Parallelrouten steht gleichfalls den königlichen Kreisregierungen zu, mit der Beschränkung, daß, wo die Etapenmärsche zu Fuß zurückzulegen sind, die einzelnen Nachtstationen nicht über 3 Meilen Entfernung vom letzten Nachtstationsorte festzusetzen sind, und daß immer nach 3 solchen Marschtagen ein Rasttag folge.

Artikel 8.

Den Districts-Polizeibehörden als Unter-Marschcommissariaten bleibt vorbehalten, einzelnen kaiserlichen Truppenabtheilungen auf $\frac{1}{2}$ bis eine Stunde Entfernung vor oder rückwärts der Etapenstation die Quartiere in benachbarten Orten anzuweisen, wenn dies zur Schonung der Quartierträger der Etapenstation nothwendig erscheint.

Artikel 9.

Die Handhabung der Ordnung, sowie die sonst erforderlichen Vorkehrungen und Maßnahmen werden durch die Districts-Polizeibehörden verfügt. Bei Durchmärschen größerer kaiserlicher Truppenkörper werden erforderlichen Falles die königlichen Kreisregierungen besondere Civilcommissäre abordnen.

Die Ernennung kaiserlicher Platzcommandanten an bayerischen Etapenorten findet nicht Statt.

Artikel 10.

Die Verpflegung eines einquartierten kaiserlichen Unterofficiers oder Soldaten hat zu bestehen:

- a) zum Frühstück aus einer nahrhaften Suppe;
- b) zum Mittagessen aus einer nahrhaften Suppe, Gemüse, $\frac{1}{2}$ Pfund Fleisch, oder in Ermanglung des letzteren, einer ergiebigen Mehlspeise, dann $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ Litre) Bier;
- c) zum Abendessen aus Suppe und $\frac{1}{4}$ Pfund Fleisch, oder statt des letzteren $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ Litre) Bier; statt der $\frac{1}{2}$ Maß ($\frac{1}{2}$ Litre) Bier kann je nach den Verhältnissen des Ortes $\frac{1}{4}$ Maß ($\frac{1}{4}$ Litre) Wein, oder $\frac{1}{16}$ Maß ($\frac{1}{16}$ Litre) Brauntwein gereicht werden. Die tägliche Brotportion beträgt $1\frac{1}{2}$ Pfund oder für jede der drei Mahlzeiten $\frac{1}{2}$ Pfund.

A r t y k u ł 7.

Na wypadek równoczesnych przechodów większych korpusów wojskowych, zastrzega się Królewskim Rządóm obwodowym, jako nadkomisaryjatom marszów wolność instradowania części tychże na innych drogach etapowych, równoległych z konwencyjnemi, wszakże tak, ażeby sztab lub komendant wojsk przechodzących pozostali na głównej drodze, w konwencji umówionej. O środku takim uwiadomione wcześniej być winny dotyczące Cesarskie komendy wojskowe przez odnoszące się Królewskie Rządy obwodowe.

Wyznaczenie stacyj etapowych na takich równoległych drogach przysłuży także Królewskim Rządóm obwodowym, z tém ograniczeniem, iż tam, gdzie marsze etapowe pieszo odbywać się mają, pojedyncze stacyje nocne nie mogą być ustanowione nad 3 mile oddalenia od ostatniego miejsca stacyi nocnej, i żeby zawsze po trzech takich dniach marszu następował dzień odpoczynku.

A r t y k u ł 8.

Zastrzega się policyjnym władzóm dystryktowym jako podkomisaryjatom marszów moc przekazywania pojedynczym Cesarskim oddziałóm wojskowym kwatery w miejscach sąsiednich w oddaleniu $\frac{1}{2}$ godziny do 1 godziny przed lub za stacyją etapową, jeżeli tego pokazuje się potrzeba dla oszczędzenia kwatrowawców stacyi etapowej.

A r t y k u ł 9.

W utrzymaniu porządku jako téż w innych potrzebnych przygotowaniach i środkach zarządzają dystryktowe władze policyjne. Podczas przechodu większych korpusów wojsk Cesarskich, Królewskie Rządy obwodowe delegować będą w razie potrzeby szczególnych komisarzy cywilnych.

Nie ma miejsca mianowanie Cesarskich komendantów placu w Bawarskich etapach.

A r t y k u ł 10.

Prowidowanie zakwaterowanego Cesarskiego podoficera lub żołnierza składać się ma:

- a) na śniadanie z pożywnej zupy;
- b) na obiad z pożywnej zupy, jarzyny, pół funta mięsa, lub w braku tego ostatniego, z wydatnej leguminy, niemniej $\frac{1}{2}$ miary ($\frac{1}{2}$ litra) piwa;
- c) na wieczerzę z zupy i $\frac{1}{4}$ funta mięsa, lub zamiast tego ostatniego $\frac{1}{2}$ miary ($\frac{1}{2}$ litra) piwa; $\frac{1}{2}$ miary ($\frac{1}{2}$ litra) piwa zastąpić może wedle stósunku miejscowości $\frac{1}{4}$ miary ($\frac{1}{4}$ litra) wina, lub $\frac{1}{16}$ miary ($\frac{1}{16}$ litra) wódki. Dzienna porcja chleba wynosi 1 $\frac{1}{2}$ funta, czyli dla każdego z trzech jeden $\frac{1}{2}$ funta.

Oddz. III.
Kwaterowanie i prowidowanie, furaż i podwoda.

Artikel 11.

Für diese volle Verköstigung werden pr. Mann und Tag von der kaiserlichen Regierung 24 fr. vergütet.

Ist die Verköstigung auf mehrere Stationen vertheilt, so werden

für die Mittagskost 15 fr.

für die Abendkost 6 fr.

für die Morgenkost 3 fr.

auf den Mann und Tag gerechnet.

Wenn statt der Mittags- und Abendkost das Essen nur Einmal genommen werden kann, so werden für dieses zu verstärkende Essen 21 fr. vergütet.

Artikel 12.

Für das Quartier eines kaiserlichen Unterofficiers und Gemeinen mit Liegerstatt, Holz und Licht wird, wenn die Einquartierung über Nacht stattfindet, eine Vergütung von 4 fr. geleistet.

Artikel 13.

Jeder einquartierte Officiersdiener wird für einen weiteren Mann gezählt.

Werden Soldatenfrauen und Kinder einquartiert, so wird sowohl für die Frau als für je zwei Kinder die Vergütung wie für einen Mann geleistet.

Artikel 14.

Die kaiserlichen Officiere und mit dieser in gleicher Achtung stehenden Militär-Beamten werden in der Regel nur auf Dach und Fach mit Liegerstatt, Beheizung und Beleuchtung einquartiert.

Die hiefür zu leistende Vergütung wird in der Weise bemessen, daß

1. ein Officier bis zum Oberlieutenant einschließlich für 2 Mann;
2. ein Hauptmann, Major und Oberstlieutenant für 3 Mann;
3. ein Oberst für 4 Mann;
4. ein Generalmajor für 6 Mann;
5. ein General-Lieutenant oder höherer General-Officier für 8 Mann, ein Militär-Beamter aber nach seinem Range berechnet wird.

Artikel 15.

Die kaiserlichen Officiere und Militärbeamten können von ihren Quartierträgern auch die Verpflegung ansprechen. Diese Verpflegung und die Vergütung hiefür wird nach dem vorstehenden Artikel bemessen.

Artikel 16.

Die kaiserlichen Militärs, welche auf dem Marsche erkranken, werden, wo möglich, in königliche Militärspitäler zur Verpflegung und Heilung nach den für die königlich-bayerischen Truppen dießfalls bestehenden Vorschriften verbracht werden.

Artykuł 11.

Za to zupełne wyżywienie wynagrodzi rząd Cesarski 24 kr. za żołnierza dziennie.

Jeżeli wyżywienie na kilka stacyj jest rozłożone, policzonóm tedy będzie od żołnierza dziennie

za obiad 15 kr.,

za wieczerzą 6 kr.,

za śniadanie 3 kr.

Jeżeli zamiast obiadu i wieczerzy jedzenie raz tylko daném będzie, natenczas to wzmocnione jedzenie wynagrodzonóm będzie 21 kr.

Artykuł 12.

Za kwaterę Cesarskiego podoficera i prostego z łóżkiem, drzewem i światłem, jeżeli kwaterunek ma miejsce przez noc, zapłacone będzie wynagrodzenie 4 kr.

Artykuł 13.

Zakwaterowany sługa oficera policzony będzie za dalszego żołnierza.

Jeżeli żony żołnierzy i dzieci zakwaterowane będą, tedy tak za żonę jako też i dwoje dzieci opłacone będzie wynagrodzenie jak za żołnierza.

Artykuł 14.

Oficerowie Cesarscy i zostający w równém z tymiż poważaniu urzędnicy wojskowi, kwaterowani będą w zasadzie tylko na przytułek z łóżkiem, opałem i oświetleniem.

Wynagrodzenie za to, opłaconóm być mające, wymierzonóm będzie w ten sposób, iż policzonóm będzie

1. oficer do porucznika łącznie za 2 żołnierzy;
2. kapitan, major i podpułkownik za 3 żołnierzy;
3. pułkownik za 4 żołnierzy;
4. generał-major za 6 żołnierzy;
5. generał-porucznik lub wyższy generał-oficer za 8 żołnierzy, urzędnik wojskowy zaś wedle swój rangi.

Artykuł 15.

Cesarscy oficerowie i urzędnicy wojskowi mogą od swych kwaterodawców żądać także prowidowania. To prowidowanie i wynagrodzenie za takowe wymierzone będzie wedle poprzedniego artykułu.

Artykuł 16.

Cesarscy wojskowi, którzy w marszu zachorują, umieszczeni będą, o ile możności, w Królewskich szpitalach wojskowych dla wyżywienia i wyléczenia wedle przepisów, istniejących w tym względzie dla Królewsko-Bawarskich wojsk.

Auch erkrankte kaiserliche Officiere und Militärbeamte, welche ihre Verköstigung und Pflege außer dem Militärspitale auf eigene Kosten sich nicht verschaffen können, sollen zur Pflege und Heilung in diesen Militärspitälern standesgemäß untergebracht werden.

Artikel 17.

Als Vergütung dieser Pflege, Verköstigung und Heilung in den königlichen Militärspitälern ist für kaiserliche Unterofficiere und Gemeine der Betrag von täglich 40 kr. pr. Kopf, und für einen frankten Officier oder Militärbeamten von 1 fl. 20 kr. zu entrichten.

Artikel 18.

Müssen wegen Entlegenheit eines königlichen Militärspitales, oder aus sonstigen Gründen kaiserliche Militärs in Civil-Krankenhäusern untergebracht werden, so haben diese Anstalten für Pflege, Verköstigung und Heilung u. u. jene Vergütung zu empfangen, welche sie von dem ausländischen Kranken des Civilstandes stiftungs- oder satzungsgemäß anzusprechen befugt sind.

Artikel 19.

Sind bei Einquartierungen kaiserlicher Truppenabtheilungen Räumlichkeiten für Militärkanzleien, für Wachen und Arreste nothwendig, so ist die Vergütung hiefür nach den dießfälligen ortsüblichen Miethpreisen zu bemessen und zu entrichten.

Artikel 20.

Die schwere Ration für das Zugpferd besteht aus $\frac{1}{20}$ Schäffel Hafer, 10 Pfund Heu und 3 Pfund Stroh.

Die Ration für die schwere Cavallerie aus $\frac{1}{24}$ Schäffel Hafer, 10 Pfund Heu und 3 Pfund Stroh.

Die leichte Ration aus $\frac{1}{30}$ Schäffel Hafer, 9 Pfund Heu und 3 Pfund Stroh.

Die schwere Ration ist mit 25 kr., die Ration der schweren Reiterei mit 22 kr. und die leichte Ration mit 18 kr. zu vergüten.

Artikel 21.

Findet nur eine theilweise oder ungleiche Abgabe von Fourage Statt, so werden

a) bei der schweren Ration für die Zugpferde

für $\frac{1}{20}$ Schäffel Hafer 18 kr.,

für 10 Pfund Heu 7 kr.;

b) bei der Ration für die schwere Cavallerie

für $\frac{1}{24}$ Schäffel Hafer 15 kr.,

für 10 Pfund Heu 7 kr.;

c) bei der leichten Ration

für $\frac{1}{30}$ Schäffel Hafer 12 kr.,

für 9 Pfund Heu 6 kr. vergütet.

Również Cesarscy oficerowie i urzędnicy wojskowi, którzy zasłabną, a nie mogą własnym kosztem otrzymać wyżywienia i pielęgnowania poza szpitalem wojskowym, pomieszczeniymi być winni celem pielęgnowania i wyléczenia stósownie do stanu w tychże szpitalach wojskowych.

Artykuł 17.

Tytułem wynagrodzenia za pielęgnowanie, wyżywienie i léczenie w Królewskich szpitalach wojskowych opłaconą będzie za Cesarskich podoficerów i prostych ilość 40 kr. od głowy dziennie, za chorego oficera lub urzędnika wojskowego 1 Złr. 20 kr.

Artykuł 18.

Jeżeli z powodu odległości Królewskiego szpitalu wojskowego lub innych przyczyn wojskowi Cesarscy umieszczeni być muszą w cywilnych domach chorych, tedy zakłady te otrzymają za pielęgnowanie, wyżywienie i leczenie i t. d. i t. d. takie wynagrodzenie, jakiego żądać mogą wedle statutów zakładu od chorych cudzoziemskich stanu cywilnego.

Artykuł 19.

Jeżeli w kwaterowaniu Cesarskich oddziałów wojska potrzebne są przestrzenie na kancelaryje wojskowe, na straż i areszta, tedy wynagrodzenie za to wymierzone i zapłacone będzie wedle odnośnych cen najmu w miejscu używanych.

Artykuł 20.

Ciężka racyja dla konia pociągowego składa się z $\frac{1}{20}$ półkorca owsa, 10 funtów siana i 3 funtów słomy.

Racyja dla ciężkiej kawaleryi z $\frac{1}{24}$ półkorca owsa, 10 funtów siana i 3 funtów słomy.

Lekka racyja z $\frac{1}{30}$ półkorca owsa, 9 funtów siana i 3 funtów słomy.

Racyja ciężka wynagrodzoną będzie 25 kr., racyja dla ciężkiej jazdy 22 kr., a racyja lekka 18 kr.

Artykuł 21.

Jeżeli ma miejsce tylko nierówne albo częściowe podanie furazu, natenczas wynagrodzone będą

a) przy racyi ciężkiej dla koni pociągowych

za $\frac{1}{20}$ półkorca owsa 18 kr.,

za 10 funtów siana 7 kr.;

b) przy racyi dla ciężkiej jazdy

za $\frac{1}{24}$ półkorca owsa 15 kr.,

za 10 funtów siana 7 kr.;

c) przy racyi lekkiej

za $\frac{1}{30}$ półkorca owsa 12 kr.,

za 9 funtów siana 6 kr.

Für das Streustroh und für die Unterbringung der Pferde überhaupt wird keine Vergütung geleistet, wogegen der Pferdediener dem Quartierträger überlassen bleibt.

Artikel 22.

Für die gewöhnliche Vorspann wird für das Pferd 30 fr., für den Wagen 15 fr. und für die Verpflegung des Fuhrmannes 10 fr. für die Meile, ohne besondere Berechnung der Rückfahrt, vergütet.

Artikel 23.

Die Ladung eines zweispännigen Vorspannwagens darf 12 Centner Gewicht nicht übersteigen. Munitionswagen und Fuhrwesentrains sind auf den Lagerplätzen aufzustellen, welche die Orts-Polizeibehörde hierfür anweisen wird.

Bei Pulvertransporten insbesondere sind die Vorschriften der königlich-bayerischen Allerhöchsten Verordnung vom 1. Mai 1841, die Aufsicht auf die Schießpulver-Transporte betreffend (Regierungsblatt vom Jahre 1841, XVI. Stück, Seite 309) zu beobachten.

Artikel 24.

Für alle in gegenwärtiger Uebereinkunft vorkommenden Bestimmungen nach Maß und Gewicht hat das bayerische Maß und Gewicht zu gelten.

Artikel 25.

Für die empfangene Bequartierung und Verköstigung, für die erhaltenen Fourage-Rationen, dann für die gebrauchten Vorspanne haben die Commandanten der marschirenden kaiserlichen Truppen den einquartierenden bayerischen Behörden förmliche Quittungen auszustellen.

Sollten in einzelnen Fällen die von den Commandanten der marschirenden Abtheilungen ausgefertigten Quittungen nicht alle wirklich empfangenen Leistungen umfassen, so soll es zum Nachweise des Betrages solcher nicht quittirter Leistungen genügen, daß die Vorsteher der Etapenorte auf ihre Amtspflicht die wirklich stattgehabten Leistungen bestätigen.

Artikel 26.

Die Vergütung für sämtliche empfangene Leistungen an die einquartierende Behörde hat von den kaiserlichen Truppenabtheilungs-Commandanten sofort an Ort und Stelle noch vor dem Weitermarsche der Truppen zu geschehen.

Diese Zahlungen werden den kaiserlichen Truppen-Commandanten von der genannten Behörde sogleich gehörig quittirt.

Artikel 27.

Bezüglich der für die Verpflegung der Kranken beizubringenden Bestätigung reicht es hin, wenn ein Vorweis des kaiserlichen Truppenabtheilungs-Commandos, daß es den Kranken an das Militärspital oder das Civil-Krankenhaus abgegeben, und eine Urkunde der dieser Anstalt vorgesezten Behörde über die Dauer und über die Kosten der Pflege, Beköstigung und Cur, beziehungsweise Beerdigung zc. zc. vorgelegt wird.

Cap. IV.
Bestätigung
der empfangenen
Leistungen,
ihre Vergütung
und die Quittirung
dieser
Zahlungen.

Za miérzwę i umieszczenie koni w ogólności nie płaci się wynagrodzenia, natomiast pozostawia się kwaterodawcy gnój koński.

Artykuł 22.

Za podwodę zwyczajną płaci się wynagrodzenie od konia 30 kr., od wozu 15 kr., a za prowadzenie furmana 10 kr. na milę, nie licząc z osobna jazdy powrotnéj.

Artykuł 23.

Ładunek dwuprzegowego wozu forszpanowego nie może przenosić 12 centnarów wagi. Wozy amunicyjne i pociągi furwezowe ustawione być winny na stanowiskach, jakie w tym celu wskaże miejscowa władza policyjna.

Przy transportach prochu w szczególności zachowane być winny przepisy Królewsko-Bawarskiego Najwyższego Rozporządzenia z dnia 1. Maja 1841 dotyczące dozoru transportów prochu strzelniczego (Dziennik Rządowy z roku 1841, część XVI, strona 309).

Artykuł 24.

Dla wszystkich w niniejszej konwencji zawartych postanowień co do miary i wagi przyjmuje się Bawarską miarę i wagę.

Artykuł 25.

Za otrzymane zakwaterowanie i wyżywienie, za racyje furażu, niemniej za użyte podwozy wystawiać winni komendanci przechodzących wojsk Cesarskich formalne kwity kwaterującym władzom Bawarskim.

Gdyby w pojedynczych wypadkach kwity, wydane przez komendantów oddziałów przechodzących, nie obejmowały wszystkich rzeczywiście dostarczonych prestacyj, tedy dla udowodnienia ilości takich niekwitowanych prestacyj dostatecznym będzie, gdy przełożeni miejsc etapowych potwierdzą z swego urzędowego obowiązku prestacyje rzeczywiście dostarczone.

Artykuł 26.

Wynagrodzenie za wszelkie otrzymane prestacyje władzy kwaterującej nastąpić winno przez komendantów Cesarskich oddziałów wojskowych zaraz na miejscu jeszcze przed dalszym marszem wojsk.

Zapłaty te należycie kwitowane będą komendantom wojsk Cesarskich natychmiast przez pomienioną władzę.

Artykuł 27.

Co do zatwierdzenia przedłożoném być mającego względem pielęgnowania chorych jest dostatecznym, jeżeli przedłożony będzie okaz komendy Cesarskiego oddziału wojsk, że chorego oddała do szpitala wojskowego lub do cywilnego domu chorych, tudzież dokument władzy przełożonej tego zakładu co do trwania, kosztów pielęgnowania, wyżywienia i kuracyi, względnie pogrzebu.

Oddz. IV.
Potwierdzenie
otrzymanych
prestacyj, ich
wynagrodze-
nie i pokwito-
wanie tych
zapłat.

Die Vergütung der Spitalhilfe geschieht auf erfolgte, unmittelbare Zusendung des vorstehend bezeichneten Nachweises durch das kaiserliche Regiments- oder Bataillons-Commando, dem die verpflegten Kranken angehören, an die Spitalbehörde, welche ihrerseits den Empfang sofort gehörig zu bescheinigen hat.

Artikel 28.

Cap. V.
Reciprocität.

Die Bestimmungen vorstehender Uebereinkunft finden eine reciproke Anwendung in dem Falle, wenn königlich-bayerische Truppen durch kaiserlich-österreichisches Gebiet marschiren sollten.

Gegenwärtige Convention tritt sofort nach erfolgter Genehmigung beider contrahirender Allerhöchster Höfe in Wirksamkeit.

So geschehen zu Wien den 1. Februar 1858.

(LS) Graf Buol-Schauenstein m. p. (LS) Graf von Lerchenfeld m. p.

Stapenrouten

für die kaiserlich-österreichischen Truppenmärsche aus Böhmen nach den Bundesfestungen Mainz und Rastatt und zurück.

A. Von Böhmen nach Mainz.

1. Tag, von Eger
 - a) nach Asch, oder
 - b) nach Thiersheim
2. Tag ad a), von Asch nach Schwarzenbach.
ad b), von Thiersheim nach Markt-Schorgast oder Münchberg.
3. Tag, von Schwarzenbach oder Markt-Schorgast oder Münchberg nach Bamberg.
4. Tag, von Bamberg nach Aschaffenburg.
5. Tag, von Aschaffenburg nach Mainz.

B. Von Mainz nach Böhmen.

1. Tag, von Mainz nach Aschaffenburg.
2. Tag, von Aschaffenburg nach Schweinfurt.
3. Tag, von Schweinfurt nach Hof.
4. Tag, von Hof nach Asch.

C. Von Böhmen nach Rastatt.

1. mit 4. Tag: wie auf der Route A.
5. Tag, von Aschaffenburg nach Dinburg.

D. Von Rastatt nach Böhmen.

1. Tag, von Dinburg nach Aschaffenburg.
2. Tag, von Aschaffenburg nach Schweinfurt.
3. Tag, von Schweinfurt nach Hof.
4. Tag, von Hof nach Asch.

Wynagrodzenie pomocy szpitalnej nastąpi w skutek bezpośredniej przesyłki wykazu właśnie oznaczonego przez Cesarską Komendę pułku lub batalionu, do którego pielęgnowani chorzy należą, na rzecz władzy szpitalnej, która ze swęj strony odbiór natychmiast należycie pokwitować winna.

A r t y k u ł 28.

Postanowienia niniejszēj konwencyi znajdą wzajemne zastosowanie w tym **Oddz. V.** wypadku, gdyby Królewsko-Bawarskie wojska przechodzić miały przez teryto-**Wzajemność.** ryum Cesarsko-Austryjackie.

Niniejsza konwencya wejdzie w działanie natychmiast po zatwierdzeniu przez oba Najwyższe Dwory kontraktujące.

Działo się w Wiedniu dnia 1. Lutego 1858 r.

(LS) Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

(LS) Hrabia **Lerchenfeld** m. p.

Drogi etapowe

dla przechodów wojsk Cesarsko-Austryjackich z Czech do twierdz związkowych Moguncyi i Rastatt, tudzież na powrót.

A. Z Czech do Moguncyi.

1. dzień, z Chebu
 - a) do Asch, albo
 - b) do Thiersheim
2. dzień ad a), z Asch do Schwarzenbach.
ad b), z Thiersheim do Markt-Schorgast lub Münchberg.
3. dzień, z Schwarzenbach lub Markt-Schorgast albo Münchberg do Bamberg.
4. dzień, z Bamberg do Aschaffenburg.
5. dzień, z Aschaffenburg do Moguncyi.

B. Z Moguncyi do Czech.

1. dzień, z Moguncyi do Aschaffenburg.
2. dzień, z Aschaffenburg do Schweinfurt.
3. dzień, z Schweinfurt do Hof.
4. dzień, z Hof do Asch.

C. Z Czech do Rastatt.

1. z 4. dniem, jak na drodze A.
5. dzień, z Aschaffenburg do Dinburg.

D. Z Rastatt do Czech.

1. dzień, z Dinburg do Aschaffenburg.
2. dzień, z Aschaffenburg do Schweinfurt.
3. dzień, z Schweinfurt do Hof.
4. dzień, z Hof do Asch.

39.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Finanzen
vom 11. März 1858,

giltig für Siebenbürgen,

betreffend die Einführung eines Unterrichtes für die Zollämter in Siebenbürgen, über das Verfahren bei der Abfertigung des Weidviehes.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, Nr. 39, ausgegeben am 27. März 1858.

40.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 14. März 1858,

wirkfam für das Königreich Ungarn und die serbische Wojwodschast nebst dem Temeser Banate,
womit eine Damm-Ordnung für die Theiß erlassen wird.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, Nr. 40, ausgegeben am 27. März 1858.

41.

Verordnung der Ministerien der Justiz, der Finanzen und des
Armees-Ober-Commando vom 16. März 1858,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, N. 41, ausgegeben am 27. März 1858),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch der §. 264 des allgemeinen Berggesetzes in Betreff der Frage, welche Hypothekargläubiger eines aufgelassenen Bergwerkes die gerichtliche Schätzung und Feilbietung desselben zu begehren berechtigt sind, erläutert wird.

Aus Anlaß des erhobenen Zweifels, ob den Gläubigern, welche nach überreichter Auflassungserklärung eines Bergwerksbesizers wider denselben Hypothekarrechte auf das aufgelassene Bergwerk erworben haben, nach §. 264 des allgemeinen Berggesetzes das Recht zusteht, die gerichtliche Schätzung und Feilbietung des Bergwerkes zu begehren, erlassen die Ministerien der Justiz und der Finanzen, dann das Armees-Ober-Commando, folgende Erläuterung:

Wenn ein Bergwerksbesizer seine Gruben- oder Tagmaße auflassen zu wollen erklärt: so hat das zuständige Berggericht, welchem diese Erklärung zukommt, im Lastenstande des Bergbuches, im lombardisch-venetianischen Königreiche und in Dalmatien aber in den Hypotheken- und beziehungsweise Notissenbüchern, sogleich anmerken zu lassen, daß über die von dem Bergwerksbesizer überreichte Heimfügungserklärung die Erledigung im Zuge ist.

Ist das Bergwerk zur Zeit der Eintragung dieser Anmerkung mit Hypotheken nicht belastet, so hat das Berggericht über Anlangen der Bergbehörde die Löschung der Maße

39.

**Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Skarbu
z dnia 11. Marca 1858,**

obowiązujące w Siedmiogrodzie,

względem zaprowadzenia instrukcyi dla cłowych urzędów w Siedmiogrodzie o postępowaniu przy odprawianiu bydła paskuacyjnego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 39, wydaną dnia 27. Marca 1858.

40.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli
Publicznych z dnia 14. Marca 1858,**

obowiązujące w Królestwie Węgierskiem, tudzież w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim,

mocą którego wydaje się regulamin o tamach na Cissie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 40, wydaną dnia 27. Marca 1858.

41.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości, Skarbu i Nadkomendy Wojskowej z dnia 16. Marca 1858,

(Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 41, wydana dnia 27. Marca 1858),

obowiązujące w całej objętości Cesarstwa,

mocą którego objaśnia się §. 264 powszechnej ustawy górniczej względem pytania, którzy wierzyciele hipoteczni opuszczonej kopalni upoważnieni są do żądania sądowej detaksacyi i sprzedaży téjże.

Z powodu podniesionj wątpliwości, ażali wierzycielom, którzy po przedłożonej deklaracyi opuszczenia ze strony posiadacza kopalni uzyskali przeciw temuż prawa hipoteczne do opuszczonej kopalni, przysłuża wedle §. 264 powszechnej ustawy górniczej prawo żądania sądowej detaksacyi i licytacyi kopalni, wydają Ministerstwa Sprawiedliwości i Skarbu, niemniej Nadkomenda Wojskowa, następujące objaśnienie:

Jeżeli posiadacz kopalni oświadcza, iż chce opuścić swe miary kopalniane lub dzienne: tedy przynależny sąd górniczy, do którego to oświadczenie nadejdzie, każe natychmiast zanotować w stanie biernym księgi górniczej, w Lombardzko-Weneckiem Królestwie i w Dalmacyi zaś w księgach hipotek a względnie notyfikacyj, iż jest w toku załatwienie deklaracyi opuszczenia przedłożonej przez posiadacza kopalni.

Jeżeli kopalnia w czasie wniesienia téj uwagi nie jest obciążoną hipotekami, tedy sąd górniczy przedsięwzięmie na przedłożenie władzy górniczej, wykreślenie

ohne Rücksicht auf die etwa später eingetragenen Hypothekarrechte, sowie die Berichtigung der öffentlichen Bücher und Reviserkarten vorzunehmen.

Erscheinen aber zur Zeit der Eintragung der Anmerkung auf dem Bergwerke Hypothekarlasten, und wird dem zuständigen Berggerichte von der Bergbehörde die Erklärung der Auflassung mit dem Anlangen mitgetheilt, hierüber nach Vorschrift der §§. 264 und 265 des allgemeinen Berggesetzes vorzugehen: so steht nur den zur Zeit der Eintragung der Anmerkung bereits bestehenden Hypothekargläubigern das Recht zu, binnen einer Frist von 60 Tagen die gerichtliche Schätzung und Feilbietung des Werkes zu begehren, daher auch nur diesen Hypothekargläubigern von dem Berggerichte die Geltendmachung dieses Rechtes innerhalb einer für dieselben festzusetzenden gleichen Frist von 60 Tagen, deren letzter Kalendertag auszudrücken ist, vorbehalten werden kann.

Graf **Nádasdy** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Freiherr von **Gynatten** m. p., F. M. L.

42.

Erlaß des Finanzministeriums vom 19. März 1858,

giltig für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, die serbische Wojwodschaf und das Temeser Banat, über die Einbringung der rechtskräftig zuerkannten Gefälls-Geldstrafen im polkischen Executionswege.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XI. Stück, Nr. 42, ausgegeben am 27. März 1858.

miar bez względu na prawa hipoteczne, jakieby później wniesionemi być mogły, jako też poprawienie publicznych ksiąg i kart dzielniczych.

Jeżeli zaś podczas wniesienia uwagi okazują się na kopalni długi hipoteczne a przynależnemu sądowi górniczemu zakomunikowaną będzie przez władzę górnictwą deklaracja opuszczenia z tém dołączeniem, ażeby względem niej postąpio- no wedle przepisu §§. 264 i 265 powszechnej ustawy górniczej, natenczas tylko wierzycielom hipotecznym, istniejącym już podczas wniesienia uwagi, przysłuży prawo żądania w terminie dni 60 detaksacyi sądowej i licytacyi kopalni, dla tego też tym tylko wierzycielom hipotecznym zastrzeżoném być może przez sąd górniczy przeprowadzenie tego prawa w równym terminie 60 dni, dla nich ustanowionym być mającym, którego ostatni dzień kalendarzowy ma być wyrażony.

Hrabia **Nádasdy** m. p. Baron **Bruck** m. p. Baron **Eynatten** m. p. F. M. P.

42.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 19. Marca 1858,

obowiązujące w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Sławonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, **względem ściągania przyznanych prawomocnie skarbowych kar pieniężnych w politycznej drodze egzekucyjnej.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XI, N. 42, wydaną dnia 27. Marca 1858

